

Doamnă Ministru a Educației,

Subsemnații petenți, prevăzuți în tabelul anexă cu semnături, vă supunem în mod respectuos atenției, următorul

MEMORIU

prin care înțelegem să vă aducem la cunoștință câteva aspecte care au generat nemulțumiri în rândul elevilor și părinților.

I. Discriminarea în acordarea burselor conform ORDINULUI Ministerului Educației Nr. 6238 din 8 septembrie 2023 privind aprobarea Metodologiei-cadru de acordare a burselor, anume prevederile art. 1, alin (2), referitoare la elevii din învățământul preuniversitar de stat, nivel primar. Conform acestor prevederi, **elevii de la nivelul primar pot beneficia doar de burse sociale, excluzând astfel posibilitatea lor de a primi burse de excelență olimpică sau burse de merit.**

În accepțiunea noastră, Metodologia - cadru nu este în concordanță cu prevederile Legii învățământului preuniversitar, nr. 198 / 2023, dintre care amintim câteva :

- **Art. 2.** Sistemul de învățământ preuniversitar are la bază următoarele valori :a) colaborarea..., b) diversitatea..., c) excelența..., **d) echitatea – respectarea dreptului fiecărui beneficiar primar de a avea șanse egale de acces, de participare la educație și de atingere a potențialului său optim, asigurarea accesului și participării la educație al tuturor copiilor, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora și în acord cu nevoile individuale sau cu nivelul de sprijin necesar. ...**
- **Art. 3. Principiile** care guvernează învățământul preuniversitar sunt : **a) principiul nediscriminării – în baza căruia accesul și participarea la educația de calitate se realizează fără discriminare, inclusiv prin interzicerea segregării școlare, ... , i) principiul asigurării echității și egalității de șanse ... , l) principiul incluziunii ... , m) principiul centrării educației pe beneficiarii primari ai acesteia – vizează orientarea întregului sistem educațional la nevoile educaționale, socio-emoționale, de sănătate fizică și mintală, ținând cont de experiențele și capacitățile elevilor, printr-o abordare flexibilă și personalizată a curriculumului școlar, prin promovarea gândirii critice, învățării active, contextuale și responsabile. ...**
- **Art. 13. – (1) Învățământul obligatoriu cuprinde învățământul preșcolar, învățământul primar, învățământul gimnazial și învățământul liceal.**
- **Art. 108 – (1) Elevii de la cursurile cu frecvență de zi din învățământul preuniversitar de stat obligatoriu beneficiază de burse, alin. (4) Bursa de merit reprezintă o formă de stimulare a performanței elevilor.**
- **Art. 113 – (1) Pentru sprijinirea elevilor capabili de performanțe înalte, Ministerul Educației organizează olimpiade, competiții școlare, extrașcolare și extra-curriculare, ... și poate acorda burse și alte forme de sprijin material și financiar.**

În contextul celor detaliate mai sus, considerăm că art. 1 – (1) din Metodologie produce efecte negative nu numai pentru prezent, ci și pentru viitor, putând genera probleme fără precedent în parcursul educațional al unui elev, din **perspectiva privării de șanse**, textul din lege fiind

completat discriminatoriu, astfel "Elevii de la cursurile cu frecvență de zi din învățământul preuniversitar de stat obligatoriu, **nivel gimnazial și liceal**, ... și întărește **inechitatea** prin "**alin (2) Elevii înscriși la cursurile cu frecvență din învățământul preuniversitar de stat, nivel primar, beneficiază de burse sociale.**" Aceste probleme ar putea să se multiplice și să se complice și mai mult prin **nerespectarea principiului nediscriminării și egalității, principiu ce stă la baza tuturor sistemelor de drept**, fiind consemnat în declarația Fundamentală a Drepturilor Omului, în legea europeană și în prevederile OG nr. 137/2000, act normativ care sancționează orice formă de discriminare, incluzând sistemul educațional în sfera sa de aplicare.

Practica demonstrează că **la universitățile de prestigiu din lume sunt acceptați cu prioritate elevii cu performanțe în domenii științifice, activități artistice și sportive naționale și internaționale**. În majoritatea situațiilor, performanța începe de la grădiniță, implică talent, dar mai ales multe ore de studiu suplimentar și bani. Acest din urmă criteriu era, timp de 11 ani, cât a fost în vigoare vechea Metodologie, asigurat în multe cazuri prin acordarea **bursei de performanță** (înlocuită acum cu cea de excelență olimpică sau de merit), cu rol de stimulent psihologic și financiar.

Să nu uităm și că avansul tehnologic fără precedent pe care îl traversează societatea contemporană face ca diferențele fine privind accesul la instrumente și tehnici educaționale să determine performanța viitorului adult, în toate domeniile. Cunoaștem cu toții realitatea faptică în care tableta și alte dispozitive electronice asigură accesul efectiv la internet și la motoarele de pregătire sau informația disponibilă în spațiul online cu privire la ultimele descoperiri într-un domeniu de performanță (științific sau sportiv). În majoritatea situațiilor, o astfel de educație prin mijloace moderne se face contra cost, iar nu toți elevii au acces la ea.

Nu în ultimul rând, comparând situația din țara noastră cu aceea din alte state europene, ajungem la concluzia că în acestea performanța este descoperită și stimulată la școală, de la vârste mici, în timp ce în România un participant la concursuri științifice, artistice sau sportive de nivelul cel mai înalt se bazează în majoritatea situațiilor pe sponsorizări sau pe resursele financiare proprii pentru cursuri, echipamente, deplasări etc.

Jean Piaget, părintele pedagogiei, enunța ca factori ai dezvoltării psihice : ereditatea, mediul și educația. O **bursă de performanță (excelență olimpică sau de merit)** poate crea unui elev cu talent nativ un mediu propice educației, de la o vârstă fragedă, iar adultul de mai târziu va privi spre România cu recunoștința profesionistului care a fost sprijinit să se educe la nivel competitiv, încă din învățământul primar.

Suntem de acord că pentru elevii din învățământul primar nu sunt prevăzute olimpiade școlare și competiții pe discipline, de nivel național și internațional și nu pot fi cuprinși la bursele de excelență olimpică I sau II, dar **Bursa de performanță** prevăzută de vechile metodologii (5576/2011 ; 5870/2021 ; 3073/2022) era chiar în concordanță cu **art. 2 din noua metodologie** ("Acordarea bursei menționate la art. 1 reprezintă atât o formă de stimulare a elevilor care obțin **performanțe educaționale, artistice și sportive**,"), ori tocmai sintagma "... de performanță" nu se mai regăsește printre tipurile de burse.

Considerăm ca prin acordarea de burse de merit, sau cu denumirea corectă – burse de performanță - și la învățământul primar, utilizându-se aceeași bază de acordare pentru situații comparabile (elevi, indiferent de ciclul de învățământ), se menține în condiții de legalitate și echitate, acordarea nediscriminatorie a bursei, revenindu-ne la situația

dinainte de recenta aprobare a Metodologiei-cadru de acordare a burselor pentru elevii din învățământul preuniversitar de stat, sub acest aspect.

II. O altă problemă gravă din punct de vedere al principiului echității în educație și al stimulării valorilor, pe care vă rugăm să dispuneți să fie reanalizată, este cea legată de acordarea bursei de merit elevilor indiferent de medie, doar să se încadreze în numărul generat de aplicarea a 30% la nr. elevilor unei clase. Acest calcul matematic ar însemna, de exemplu, ca la clasa a X-a E ultimul elev bursier să aibă media 9,50, chiar depășindu-se procentul de 30%, iar la clasa a X-a A ultimul elev bursier să aibă media 7,25, iar cea mai mare medie în clasă să fie 9,10. Poate că înțelegeți ce ironii a iscat această scăpare legislativă și nu este cazul să detaliem, în contextul eforturilor declarative de combatere a flagelului consumului de droguri, al consumului de alcool, al huliganismului, al violenței, al bullying-ului și al abandonului școlar.

În considerarea aspectelor sus-menționate, vă solicităm să reanalizați dispozițiile Ordinului ME nr. 6238 din 8 septembrie 2023 și să procedați la eliminarea dispozițiilor care generează o situație discriminatorie și determină restrângerea absolut nejustificată a accesului unor categorii de elevi la acordarea burselor de excelență, respectiv a burselor de merit.

În acest context, atât beneficiarii primari cât și cei secundari, considerăm că menținerea în noua metodologie a burselor de performanță și a burselor de studiu rezolvă mult mai echitabil și nediscriminatoriu problema recunoașterii și stimulării performanțelor școlare în orice domeniu, cât și cea a sprijinirii elevilor din medii dezavantajate socioeconomic.

Va mulțumim anticipat pentru atenție și pentru timpul alocat analizării problemei expuse în memoriu și sperăm ca prin implicarea dumneavoastră să se poată corecta erorile din acest act normativ care, altfel, vor genera foarte multe disfuncții, una dintre ele foarte gravă, respectiv reorientarea elevilor, din frustrare, de la preocupări științifice, artistice și sportive către vicii care să le ocupe timpul liber și pentru care nu se găsesc sau nu se vor găsi soluții de remediere.

Cu deosebită considerație,

București

Data

22 Septembrie 2023

Tabel semnături din petitia „Menținerea bursei de performanță pentru activitățile artistice și sportive naționale și internaționale, fără discriminare” – anexă 156 pagini

Menționăm că semnarea petiției este deschisă și până în momentul depunerii prezentului memoriu au semnat aproximativ 4100 de persoane

Doamnei Ministru a Educației